



Svar på Tia Seppänens och 24 andra ledamöters motion om att minska miljöutsläppen från Helsingfors-Vanda flygplats i naturliga vatten

VD/1577/00.02.00.03/2025

TeA/AK/SP/JV/PJH/MT/SS

Tia Seppänen och 24 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Helsingfors-Vanda flygplats är ett av Vandas och hela Finlands viktigaste centrum i fråga om trafik och ekonomi. Dess betydelse för sysselsättningen, företagsverksamheten och den internationella tillgängligheten i området är obestridlig. Det är viktigt att flygplatsen kan utvecklas och stärka sin ställning på ett ansvarsfullt sätt, med beaktande av miljöaspekterna.

En av flygplatsens miljöutmaningar på lång sikt är att förhindra att kemikalier, såsom propylenglykol, som används under vintersäsongen för avisning och underhåll av start- och landningsbanor, kommer ut i naturliga vatten i den närmaste omgivningen. Glykolerna transporteras med regn- och smältvatten i synnerhet till Kallbäckens och Kervo ås vattendrag, där de kan försämra vattenkvaliteten och inverka negativt på områdets ekosystem och artbestånd. Glykol är inte en direkt farlig kemikalie för organismer och är känt för att brytas ned snabbt i naturen. När den bryts ned i naturliga vatten kan den förhindra örningen som är känslig för förändringar från att leka. Luktölagenheten hos glykol är tydlig på vintern.

Flygplatsoperatören Finavia har vidtagit åtgärder för att kontrollera utsläppen, men det behövs ytterligare satsningar. Vanda stad har möjlighet och skyldighet att främja lösningar som tryggar både flygplatsens verksamhetsförutsättningar och naturens välbefinnande.

Vi ledamöter som undertecknat motionen föreslår att Vanda stad:

1. Inleder förhandlingar med Finavia, NTM-centralen och andra relevanta aktörer för att genomföra effektivare åtgärder för att minska utsläppen
2. Utreder möjligheterna att öka stadens egen uppföljning och rapportering om hur utsläppen av glykol påverkar naturliga vatten och artbeståndet
3. Stödjer och främjar utveckling och införande av innovativa lösningar, såsom slutna system för insamling av glykol inom flygplatsområdet
4. Informerar också beslutsfattare och invånare om hur flygplatsens miljöåtgärder framskrider

Vanda bör bära sitt ansvar i enlighet med sin strategi både som försvarare av en livskraftig flygplats och av en ren miljö och närnatur. Det är viktigt att staden aktivt arbetar för att hitta hållbara lösningar i samarbete med flygplatsen och andra aktörer.”

Stadsfullmäktige 24.5.2025 § 15

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.



Bilaga:

Tia Seppänens och 24 andra ledamöters undertecknade motion om att minska miljöutsläppen från Helsingfors-Vanda flygplats i naturliga vatten

Serviceområdet för stadsstruktur och miljö vid stadsmiljöns verksamhetsområde konstaterar följande som sitt svar:

1. Finavia Abp:s Helsingfors-Vanda flygplats har ett miljötillstånd (nr 49/2011/1) som Regionförvaltningsverket i Södra Finland beviljat 4.8.2011. Tillståndet har därefter ändrats genom beslut av Vasa förvaltningsdomstol, Högsta förvaltningsdomstolen samt Regionförvaltningsverket i Södra Finland. Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland (NTM-centralen) är den behöriga tillsynsmyndigheten för miljötillståndet och övervakar att bestämmelserna i tillståndet följs. En representant från Vanda stads miljöcentral deltar i NTM-centralens årliga periodiska inspektioner som gäller yt- och grundvatten vid Helsingfors-Vanda flygplats. Vanda stads miljöförvaltningsmyndighet (stadsmiljönämndens tillståndssektion) lämnar utlåtanden till regionförvaltningsverket om flygplatsens ansökan om miljötillstånd samt om utredningar och planer som är förenade med tillståndet.

Dagvatten från flygplatsområdet behandlas för närvarande bland annat i underjordiska terrasserade bassänger, i ett bioretentionsområde och i en underjordisk våtmark.

I miljötillståndet förutsätts att planer och utredningar upprättas för att minska belastningen på vattendragen från start- och landningsbanorna. Tillståndet föreskriver att en plan ska göras upp för att minska yt- och grundvattenbelastningen från banorna 1 och 2, samt att en utredning ska göras före 28.3.2025 om hur det går att förbättra rengöringseffekten på de terrasserade bassänger som används för att behandla avrinningsvattnet från bana 3. Dessutom ska en utredning om istandsättningsåtgärder som ska göras i Kittelbäcken, Skrakabäcken, Mustfallsdiket, Vinikskogsbäcken och Brändonbäcken lämnas in senast 27.6.2025. Regionförvaltningsverket kan ändra miljötillståndet och utfärda fler bestämmelser utgående från planerna och utredningarna.

2. I enlighet med miljötillståndet övervakas den påverkan som Helsingfors-Vanda flygplats har på områdets yt- och grundvatten enligt ett omfattande övervakningsprogram för vatten som godkänts av NTM-centralen. Övervakningsprogrammet för vatten omfattar cirka 20 observationsplatser för ytvatten och cirka 60 för grundvatten. Från de flesta observationsplatser för ytvatten tas vattenprover 1–2 gånger per månad året runt, beroende på plats. Grundvattenprover tas i regel två gånger per år, på våren och på hösten. Finavia Abp övervakar dessutom vattenkvaliteten i tre utloppsäckar med fortlöpande mätare.

Som behörig tillsynsmyndighet begär NTM-centralen ytterligare utredningar från Finavia Abp, exempelvis vid avvikande resultat i vattenkvaliteten. Anmälningar från invånare och föreningar angående avvikande vattenkvalitet och luktolägenheter i flygplatsens utloppsäckar vidarebefordras av Vanda miljöcentral till NTM-centralen, och dialog förs även via sociala medier.

Resultaten från vattenövervakningen lämnas till tillsynsmyndigheten samt till Vanda miljöcentral efter varje provtagningstillfälle. Resultaten sammanställs i kvartalsrapporter samt i en omfattande årlig vattenövervakningsrapport. Den senaste årsrapporten för vattenövervakningen gäller övervakningsperioden 2023–2024. Alla resultat för ytvattenkvalitet lagras i miljöförvaltningens vattenkvalitetsregister, där de är fritt tillgängliga för alla. Vanda miljöcentral anser att övervakningen enligt miljötillståndet är tillräcklig.



3. Vanda miljöcentral följer internationell forskning om innovativa lösningar för behandling av flygplatsers avrinningsvatten. Vandas miljöskyddsmyndighet lämnar utlåtanden till regionförvaltningsverket om Finavia Abp:s föreslagna effektivisering av behandlingen av avrinningsvatten och de planerade tidtabellerna. Regionförvaltningsverket kan som tillståndsmyndighet kräva ändringar i bestämmelserna om tillstånd som gäller flygplatsens behandling av avrinningsvatten. Finavia Abp hade ett pilotprojekt med ett reningsverk för koncentrerat glykolvatten, där glykolhaltigt avrinningsvatten från flygplatsen behandlades innan det leddes till Skrakabäckens avrinningsområde. Utifrån uppföljningen konstaterades att reningen av koncentrerat glykolvatten var mycket utmanande. Således kom man att leda det koncentrerade glykolvattnet till avloppsnätet för behandling vid HRM:s avloppsreningsverk i Viksbacka.

4. Vanda miljöcentral informerar regelbundet beslutsfattare och invånare om framstegen i flygplatsens miljöarbete. Miljöcentralen utarbetar årligen en rapport om yt- och grundvattenövervakningen vid Helsingfors-Vanda flygplats, som lämnas till Vandas stadsmiljönämnds tillståndssektion för kännedom. Vid miljöcentralen bereds dessutom utlåtanden om flygplatsens planer för effektivare vattenbehandling, för beslut av tillståndssektionen. Vanda miljöcentral följer aktivt diskussionen om flygplatsens inverkan på vattendragen i sociala medier och besvarar tillsammans med NTM-centralen frågor från invånare och föreningar.

Stadsstyrelsen 11.8.2025 § 34

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Tia Seppänen och de 24 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 25.8.2025

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilaga:

- Tia Seppänens och 24 andra ledamöters motion om att minska miljöutsläppen från Helsingfors-Vanda flygplats i naturliga vatten

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:

Päivi Jäntti-Hasa, miljöinspektör, tfn 040 8419973, fornamn.efternamn[at]vantaa.fi



Vanda
